

VEČERNI LIST

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 16 olinarjev.

Cene po pošti:

za celo leto K 40.—
za polleta . K 20.—
za četrt leta K 10.—
za 1 mesec K 3.50
Za Ljubljano mesečno 3 K.
Uredništvo in uprava.
Kopitarjeva ulica št. 6.
Uredn. telefon štev. 50.

Jugoslovanske univerze. Popolno vseučilišče v Ljubljani.

Belgrad, 19. junija. Ministrski svet je pretekli teden razpravljal o jugoslovanskih univerzah ter sklenil, da se ustanovi ljubljansko vseučilišče z modroslovno, juridično, medi-

cinsko, teološko in tehnično fakulteto. Belgrajskemu vseučilišču se pridene agrikulturna fakulteta, ravnotako tudi zagrebškemu.

Nasilnosti proti slovenskim dijakom na Dunaju.

Dunaj. Dogodki na Koroškem so izzvali pri dunajski publiki veliko razburjenja. V izgubo čeških Nemcev so se bili že udali. Da bi pa jim ne ostala cela Koroška s svojimi »deutschfreundlichen Slowenen«, se jim niti sanjalo ni. V živo jih je zadel pohod naše vojske, zlasti zasedenje Celovca. Vse te nemške blamaže smo sedaj Slovenci krivi; proti nam lete vse strele njihove onemogle jeze. — To pot se je izkazala v narodni nestrpnosti eksportna akademija, kjer ni prišlo do sedaj še

nobenkrat do izgrediv proti Slovanom. Burši so vrgli naše fante — študira jih 30 na zavodu — z brahialno silo na cesto. Vso afero so inscenirali kranjski Nemci in koroški renegati, njim na čelu neki Pitschger iz Velikovca. Prav, bomo videli, kedo je drugemu bolj potreben, mi »Pitschgerjem« ali »Pitschgerji« nam! Tudi med profesorji se je moral najti renegat, ki jih je naščuval proti nam, je to g. Ferjančič, sin bivšega slovenskega poslanca — žalostna mu majka!

Nasilno ljudsko glasovanje v Dalmaciji.

LDU. Knin, 15. junija. (DDU.) Italijani izvajajo ljudsko glasovanje. Dosedaj nam je znano toliko: V Promini so podpisali 400 oseb, ki niso dale svojega podpisa, niti niso bile sploh pozvane, da kaj podpišejo. Izdajica, načelnik sela Razvadja Milo Nadrčič, vodi karabinijere od hiše do hiše in popisuje vse družinske člane, ne da bi jih sploh kaj vprašal. Pred dvema dnevoma so Italijani spekli na prostem dva vola, da bi ljudi privabili, a nihče se ni odzval. V kninski okolici so nekaj zavednih ljudi zaprli. Izdajice naroda hodijo po vaseh in vodijo seboj karabinijere. Pri tem pripovedujejo ljudstvu, kako Srbi naše ljudstvo po Bosni in Dalmaciji pobijajo in pretepajo in da so

jih prišli Italijani rešiti. Seveda obljubljajo ljudem vse mogoče. V Kninu Italijani ne dajejo ljudstvu več moke, nego le še nekaj aspirina in drugih malenkosti, ker pošiljajo vse po vaseh za ovaduhe, da pripravijo ugodna tla za ljudsko glasovanje. Občinski predstojnik vasi Očestova je redno pri vojaškem poveljništvu, kjer ovaža ljudi in jih zapisuje kot Italijane. V Kninu hodi od hiše do hiše znani glupi, zapiti ovaduh, učitelj Pichler, v spremstvu karabinerjev in preti ljudem, da ne dobe več hrane, če se ne izjavijo za Italijo. Njegova mati ga je opominjala, on pa jo je radi tega izgnal iz hiše. Takí so tedaj ljudje, s katerimi vrše Italijani »ljudsko glasovanje«.

Spremembe v nemški mirovni pogodbi.

LDU Lyon, 15. junija. (Dun. KU — Zakasnelo.) Poslednje izpremembe, ki so bile sprejete v mirovno pogodbo, se tičejo sledečih določb: 1. Rensko ozemlje naj upravljajo za okupacije ne vojaške, marveč civilne zavezniške komisije. Okupacijske čete daje izključno

Francija. 2. Razveljavlja se prepoved, izvažati zlato brez dovoljenja povrnitvene komisije. 3. Poljska se zaveže, odškodovati lastnike gornje-slezijskih rudnikov. (Po prejšnjih določbah je imela trpeti odškodnino Nemčija.)

Wilson ali Clemenceau.

Mir ali katastrofa.

LDU St. Germain, 15. junija. (Dun. KU — Zakasnelo.) »Daily News« pišejo pod naslovom »Wilson ali Clemenceau« v dvostolpnem članku med drugim: Wilson je prišel, da

gradi, dočim Clemenceau ni imel tega namena. Njegovo srce se je topilo v mislih na francoski maščevalni mir. Imel je izpočetka ugodno stališče. Najprej so zagrešili usodno na-

pako, prirediti mirovno konferenco v Parizu. S tem je bila otrovana vsa atmosfera pogajanj. Ni ga Angleža, ki se je mudil zadnjih 6 mesecev v Parizu, pa ni spoznal, kako pomembna je ta napaka, ki je povzročila, da se vrši konferenca le v prospeh Francije, ne pa vsemu svetu. Nadalje je bil strupeni napad senatorja Lodga in Boraha voda na mlin Clemenceau-a in nazadnjaških interesov tostran Atlantskega oceana. Predsednikove roke so vezale tudi tajne pogodbe, od katerih je spoznal nekatere leta 1917, pogodbo med Japonko in entento pa šele tekom mirovne konference. Tu vidimo past, v katero so zvabili predsednika v Pariz. Najizdatnejša pomoč Clemenceau-u pa so bile nesrečne decemberse volitve na Angleškem, ki so bile vzrok, da smo podpirali Francijo mesto Amerike. Clemenceau se je mogel vedno sklicevati na neizpolnjene obljube, ki smo jih izrekli pri volitvah, in Lloyd George, ujet v lastno mrežo, vleče voz francoskega George-a. Končno je bil sklenjen kompromis. Amerikanski mir je izražen v pogodbi za zvezo narodov, francoski v mirovni pogodbi. Zveza narodov riše črte novega svetovnega reda, mirovna pogodba ga vzpostavlja. Obe pogodbi ne moreta obstojati hkrati, ker druga drugo uničujeta. Če ostane zveza narodov, tedaj mora mirovna pogodba s sveta, če ostane mirovna pogodba, tedaj je zveza narodov mrtvo rojeno dete. — Vzpričo te mirovne pogodbe se je razpoloženje v Ameriki okrenilo. Javno mnenje se je izreklo proti zvezi narodov in proti mirovni pogodbi in sicer zato, ker je jasno, da pomeni mirovna pogodba zločin in da bi zveza narodov ta zločin oveko večila. Amerika pa neče sprejemati nase krivde in je odločena, da rajši prepusti Evropo svoji usodi. — Ta izprememba položaja je grozna in angleški liberalizem mora pozvati ameriški liberalizem, naj ne pusti predsednika na cedilu. Clemenceau in Orlando ne spadata v sedanost nego v prošlost. Clemenceau ne pomeni Francije. Vsakdo ve, da doživi pri jutrajšnjih volitvah v Franciji polom. Še manj pomenja njegova politika politiko francoskega naroda in francoske vojske, ki se ni borila, da nemški narod uniči, in sedaj pri tej nameri noče sodelovati. Na vsak način se mora zabraniti, da Amerika opusti misel na zvezo narodov in prepusti Evropo svoji usodi. Ako se to zgodi, potem so bile vse nade na novi pravni red zaman. Stali bi na krovu razbitega kontinenta in klonili bi globlje in globlje pod breme nemirnih vojen. — Angleški liberalizem roti ameriški liberalizem, da prepreči to zadnjo nesrečo sveta.

Belgija priznala Jugoslavijo.

LDU Belgrad, 18. junija. Belgijski minister za zunanja dela je izročil dne 13. t. m. našemu poslaniku v Parizu noto, s katero vlada kraljevine Belgije priznava kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Orlando podal ostavko.

LDU. Dunaj, 17. junija. (ČTU.) »Wiener Mittagspost« javlja iz Rima: Ministrski predsednik Orlando je podal kralju

demisijo kabineta. Kralj je opozarjal na nerazjasnjeni položaj in na težkoče pri sestavi novega kabineta. Orlando bo dal v zbornici na glasovanje, ali naj kabinet ostane.

Potni promet s Celovcem.

LDU. Kr. komanda dravske divizijske oblasti javlja: Promet potnikov v Celovec je dovoljen z 18. junijem. Potniki, namenjeni v Celovec, se morajo izkazati z dovoljenjem okrajnega glavarstva, oziroma policijskega ravnateljstva, in sicer izdajajo dovoljenja policijsko ravnateljstvo v Ljubljani ter okrajno glavarstvo v Celju in v Mariboru. To dovoljenje vidi vsakokrat komanda dravske divizijske oblasti v Ljubljani, oziroma obmejno poveljništvo v Mariboru in mestna komanda v Celovcu. Kot potno dovoljenje zadostujejo izkaznice istovetnosti, opremljene s sliko. Pripomnjeno pa mora biti na istih izrecno dovoljenje za mesto Celovec. Vsaki potnik mora tekom 3 dni zapustiti Celovec. V izvanrednem slučaju dovoli mestna komanda v Celovcu največ dvadnevno podaljšanje. Potovanje v Celovec je dovoljeno edino le preko Dravograda, Sinče vasi, in sicer le za kraje južno od Drave. Za potnike iz krajev, ležečih severno od Drave, izdajo poveljniki odredov propustnico za Celovec samostojno.

Pred revolucijo v Nemčiji?

LDU. Amsterdam, 18. junija. (DKU.) Kakor poroča tiskovni urad »Radio«, piše »New York Sun« v uvodnem članku: Aliiranci pričakujejo z gotovostjo, da pride, če se mirovna pogodba ne podpiše, v Nemčiji do revolucije; to bi imelo za posledico novo vlado z Erzbergerjem na čelu, katera bi pogodbo najbrže podpisala. Revolucija se pričakuje tekom petih dni in mirovna pogodba bi mogla biti kmalu potem podpisana. Članek priznava, da z ozirom na politični položaj in iz bojazni pred splošno stavko aliiranci ne kažejo posebne volje, nastopiti proti Nemčiji z vojaško silo.

Ultimatum nemški vladi.

LDU Lyon, 16. jun. (Dun. KU — Zakasnelo.) Maršal Foch je poslal nemški vladi ultimatum, v katerem zahteva, naj se takoj preklieč v Berlinu izdano povelje, ki ustavlja vse nadaljnje transporte Hallerjeve armade po Nemčiji. Nadalje je poveril maršal Foch generala Nudanta, da zahteva od nemške vlade zadoščenje, ker je blo 24. maja v Libnici aretiranih 5 častnikov angleške vlade.

Nemčijo treba prisiliti.

LDU Lyon, 18. junija. Neki ameriški poročevalec se je razgovarjal z enim izmed francoskih delavskih voditeljev o vprašanju, kaj bi se zgodilo, če bi se nastopilo proti Nemčiji z oboroženo silo. Po mnenju delavskega voditelja je nujno, da se čimprej sklene mirovna pogodba, ker sicer ententnim državam ni mogoče ustaviti delavske nemire; zato mora Nemčija, tako sodijo ententine vlade, pogodbo podpisati, in če tega prostovoljno ne stori, se jo mora prisiliti. Novi vojni zapletljaji bi prav gotov učinkovali tudi na notranji položaj Francije. Zato se smatra silo ven-

dar le za slabo sredstvo, kateremu ni nemo-goče, da sledi meščanska vojska. Kakor vse kaže, sicer od Nemčije ne bo dobili podpisa brez vsakega pritiska, vendar se bo francosko in italijansko in morda tudi angleško delavstvo upiralo vsem nasilnim ukrepom, ker smatrajo mirovno konferenco za brezuspešno in mirovno pogodbo za nepravilno.

Medzavezništvo delavske konference.

LDU. St. Germain, 15. junija. (DKU. — Zakasnelo.) V smislu sklepov Narodnega sveta z dne 25. in 26. maja je sklicala splošna delavska zveza za včeraj medzavezniško delavsko konferenco. Odzvali pa so se samo Italijani, dočim so izostali Angleži in Belgijci. Glavna točka posvetovanja je bila 24 urna splošna protestna stavka, kateri bi se Italijani, kakor so izjavili, hoteli pridružiti. Ker pa je eden izmed govornikov ugovarjal, da bi taka demonstracija brez udeležbe angleških rudarskih društev bila brez pomena, so sklenili, poslati francosko-italijansko delegacijo čimprej k angleškim organizacijam, da jih obvestijo o svojih sklepih. Šele kadar se vrnejo ti delegati, bi se določilo, kdaj se ima stavka pričeti. Isti sklep je bil sprejet na sočasni socialistični konferenci, katere so se tudi udeležili Italijani.

Novo načelstvo nemške socialne demokracije.

LDU Weimar, 14. junija. (Dun. KU — Zakasnelo.) Na socialno-demokratskem taboru sta bila izvoljena za načelnika stranke Herman Müller (Breslau) in Otto Wels (Berlin), za blagajničarja Bartels in Braun. V načelstvo so bili nadalje izvoljeni: Scheidemann, Molkenbuhr, Pfannkuch, Heinrich, Schulz, gospa Jucharcz, Adolf Richter, Otto Frank in gospa Rynick. Koncem zborovanja sta poročala dr. Sinzheimer in Cohen (Reuss) o načinu, kako bi šlo sprejeti v ustavo sistem sovjetov. Tabor se v nedeljo nadaljuje; tudi konferenca socialističnih žen je napovedana za nedeljo popoldne.

Danska priznala Poljsko.

LDU Pariz, 15. junija. (Dun. KU — Brezžično. — Zakasnelo.) Glasom poročila iz Varšave, je prejel minister za zunanje zadeve uradno obvestilo, da priznava Poljsko kot neodvisno in suvereno državo. Danska vlada, katera zajedno izraža željo, naj bi zavladali med obema državama kar najboljši odnošaji.

Poljska armada v Vzhodni Galiciji.

LDU. Nauen, 16. junija. (Brezžično.) Rusinska »Gazeta Lvovskaja« javlja: Poljska armada je vdrla v Vzhodno Galicijo. Oblasti so začele vojno proti ukrajinskim judom. Ustanovile so povsodi vojna sodišča in uvedle kazenske ekspedicije. Po vaseh trumoma zapirajo ukrajinske inteligente in jih mnogo brez preiskav ustrelje. Vse ukrajinske liste so ustavili in poštne uslužbenke zaprli.

Ogorčeni Kitajci.

LDU Amsterdam, 18. junija. (Dun. KU.) Tiskovni urad »Radio« javlja po »New York

Times« iz Tokija, da vlada po vsej Kitajski velikansko ogorčenje, ker so bile japonske ladje poslone v kitajske vode.

Raznoterosti.

LDU Dunaj, 17. junija. (ČTU.) Neka parlamentarna korespondenca javlja, da pokrajinski poslanski krogi postopanje dunajskih komunistov najstrožje obsojajo. Ako si pribori komunizem premoč, bodo dežele zaprle ves dovoz na Dunaj.

LDU Dunaj, 17. junija. (ČTU.) »Zeit« poroča: Včeraj je obravnavalo deželno sodišče znane nemire, ki jih je povzročila lakota. Občinstvo zahteva preiskavo.

LDU Lübeck, 14. junija. (Dun. KU. Zakasnelo.) Zaradi slabe preskrbe z živili so izbruhnili danes tukaj veliki nemiri, tekom katerih so bile oplenjene gostilne, kavarne, hoteli in živilska skladišča. Organizovano delavstvo je postavilo straže k posameznim poslopjem in s tem preprečilo nadaljnje izgrede. Nato so delavci odvzeli plenilcem večino naropanega blaga in ga spravili v varnost. V predmestjih se razgraja in pleni dalje.

LDU Praga, 17. junija. (ČTU.) »Narodni Politika« piše, da se izvrši po volitvah rekonstrukcija vsega kabineta.

LDU Praga, 17. junija. (ČTU.) »Česke Slovo« poroča, da Masaryk Klofačeve demisije ni sprejel.

LDU Split, 19. junija. (DDU.) V Dubrovniški Rijeki je priredil okrajni glavar dr. Perović zborovanje, da pouči ljudi o razmerah v naši državi in o dolžnostih napram nji. Številno občinstvo je govor pazljivo poslušalo. Za dr. Perovičem so govorili še župnik Lovro Fatič, učitelj poljedelstva Baranović in učitelj Lujak.

Iz pokrajine.

k Padli ljubljanske pehote. 24. aprila t. l. Pušnik Lorenc (5. stot.) r. 1897 v Galiciji pri Velikovicu. — 30. aprila. Mekuš Andr. (12. st.) roj. 1898. Plužna-Tolmin. — 29. aprila pri Velikovicu: Jergelj Mart. (7. st.), r. 1898 Drvešča Ves, Velikovec. — Grmovšek Jožef (7. st.), r. 1899 Prapreče-Litija. — Kozlevčar Ant. (7. st.), r. 1898 Jelša Litija. — Kozlevčar Ign. (7. st.) r. 1896, Štefan, Novo mesto. — Češarek A. (7. st.), r. 1897 Ribnica. — Senica Jak. (6. st.), r. 1895 Sv. Daniel, Velikovec. — 28. maja pri Črni: Čenta Ivan (7. st.), r. 1893 Kot, Kočevje. — Mišič Jan. (7. st.), r. 1898 Podgora, Novo mesto. — Štab, narednik Hostnik Leopold (7. st.), r. 1890 Mirna pri Novem mestu. — Jerina Al. (7. st.), r. 1899 Visoko, Kranj. — 1. junija pri Sinči Vesi: Dovšek Jožef (8. st.), r. 1898 Mokronog, Krško. — 7. jun. v vojni boln. v Šoštanju: Jazbar Fr. (10. st.), r. Idrija. — Ti junaki so darovali svoje mlado življenje za blagor majke Jugoslavije. Gospod vojnih trum, podeli jim obilo plačilo. Škrjanec.

k Slovenska decenta na češki univerzi v Pragi. Habilitirala sta se na univerzi v Pragi 12. t. m. dr. Alfred Šerko kot docent za živčne in duševne bolezni in dr. Albert Botteri kot docent za očne bolezni.

k Otveritev rednega prometa na Koroškem v zasedenem ozemlju. Z 10. junijem t. l. je bil odprt na progi Dravograd - Meža - St. Pavel v Labudski dolini in Jesenice - Sveina vas - Borovlje reden osebni promet. Na progi Dravograd - Meža - St. Pavel v Labodski dol. vozijo redno vlaki št. 1842, 1844, 1847 in 1843 z odhodi iz Dravograda Meže ob 7.50, 11.58; prihodi v St. Pavel v Labodski do-

dni 8.49, 12.44; odhodi iz št. Pavla v Lab. do-
lini 10.36, 15.41, prihodi v Dravograd Meža
12.24 in 16.26. Na progi Jesenice - Svetna vas-
Borovlje pa vlaki št. 12/2015 in 2020/15 z od-
hodom iz Jesenic ob 10.05, prihodom v Bo-
rovlje 11.47; ter odhodom iz Borovlj ob 16.10
in prihodom na Jesenice ob 18.10.

k **Svarilo.** Zvedelo se je, da se sku-
lajo sklepati menjalne pogodbe med Nem-
ci na Spod. Štajerskem in slovenskim
prebivalstvom na Koroškem, tako da bi
se koroški Slovenci preselili na Štajersko,
ondotri Nemci pa na Koroško. Taka pri-
zadevanja podpira »Kärntner Bodenver-
mittlung« v Celovcu, glavni povzročitelj
je pa znano protislovensko društvo »Süd-
mark«. Ker je namen takih pogodb na-
sproten narodnim in socialnim ciljem
vlade SHS. in se namerava z njimi pre-
prečiti izvedba odredbe sekvestracije in
nadzorstva, se svari vsakdo pred zapeljivi-
mi ponudbami imenovanih društev, ker
je izključeno, da bi vlada mogla odobriti
pogodbe, ki nasprotujejo njenim intenci-
jam. Ostali listi se naprošajo, za ponatis
te notice.

k **Drugi natis Pirčeve »Kratke zgodovine Slovencev, Hrvatov in Srbov«** je iz-
šel. Komad stane 2 K. Ta učni pripomo-
ček je od poverjenjstva za bogočastje in
nauk priporočen. Razpošilja ga pisatelj
Matija Pirč, profesor v Mariboru.

k **Darovi za invalide.** Zahvala. Konzisto-
rij lavantinske škofije je poslal Poverjeništvu
za socialno skrbstvo v Ljubljani za invalide,
njih vdove in sirote znesek K 11.634.67, ki ga
je Poverjeništvu izročilo komisiji za preskrbo
vračajočih se vojakov v Ljubljani. To je v
kratkem času že drugi dar (prvi je znašal
K 10.000). Skupaj je prejelo Poverjeništvu od
konzistorija lavantinske škofije do sedaj
K 21.634.67. Za ta velikodušni dar bodi pre-
častitemu konzistoriju izrečena najiskrenejša
zahvala.

Iz Ljubljane.

I **Procesije sv. Rešnjega Telesa** so se iz-
vršile včeraj v Ljubljani v najlepšem redu.
Trucvsko procesijo je vodil župnik Finžgar.
Udeležil se jo je župan dr. Tavčar z občinski-
mi svetovalci. Pri tej procesiji se je opazilo
nenavadno veliko število moških. Šentpeter-
sko je vodil župnik Petrič. Udeležilo se jo je
veliko okoličanov. Spremljala jo je godba ju-
goslovanskih železničarjev. Procesija stolne
škofijske cerkve se je vršila po starem, za-
stavljenem običaju s tem razliko, da vladni
zastopniki niso bili uniformirani kot v Av-
striji, ampak so bili v civilni obleki. Vodil jo
je knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič.
Udeležila se jo je naša jugoslovanska vojska,
zastopniki častniškega zbora s polkovnikom
Vukasovičem na čelu, župan dr. Tavčar z ob-
činskimi svetovalci ter mnogobrojna društva.

I **Mestni šolski licej.** Vpisovanje v I. raz-
red in v višje razrede liceja je v soboto, dne
5. julija, od pol 8. do 9. ure dopoldne v po-
slopiju »Mladike«, Šubičeva ulica, pod običaj-
nimi pogoji. Sprejemni izpiti se vrše istega
dne ob 9. dopoldne.

I **Shod o stanovanjski bedi.** V tej zadevi
se vrši v ponedeljek 23. 6. 1919 ob pol 19. v
dvorani Mestnega doma jako važen shod jav-
nih uslužbencev. Vsi prizadeti in njih družine
naj se ga zanesljivo polnoštevilno udeležijo. —
Odbor za odpravo stanovanjske bedi.

I **Štiri javne produkcije gojencev Glasbe-**
ne Matice se vrše v ponedeljek, sredo, četrtek
in soboto, 23., 25., 26. in 28. junija vsakokrat
zvečer ob 20. uri (8. uri) v veliki dvorani ho-
tela »Union«.

I **Amnestija.** Vsled ukaza prestolonasled-
nika Aleksandra z dne 5. junija 1919 o amne-
stiji se je pri deželnem sodišču v Ljubljani iz-
pustilo že dne 18. junija 1919 iz zapora osem
oseb, katerim se je ostanek kazni milostnim
potom odpustil. Glede vseh drugih, ki kazni
še niso nastopili, bo sodišče sklepalo v naj-
krajšem času. Njih število bo previdoma pre-
cej visoko. Okolnost, da je med zaprtimi po-
miloščenih samo osem oseb, je pripisovati
dejstvu, da se obsojenci že nad tri mesece ni-
so vabili k nastopu kazni, ker se je pričako-
valo amnestije. Opozarja pa se na okolnost,
da nikakor niso odpuščene milostnim potom
kazni vsem obsojencem, ker so gotova kaznji-
va dejanja (namreč ona zoper varnost lastni-
ne, izvršena po železniških ali poštinih usluž-
bencih na predmetih, ki so izročeni železnici
ali pošti za prevoz ali pošiljatev), vobče iz-
vzeta iz amnestije. Tako se je kazni odpu-
stila le takim osebam, ki niso obsojene na več
kot mesečno kazni na prostotsti ali na več kot
5000 K denarne kazni, ali katerokoli denarno
kazni razen gori oznamene zaporne kazni,
to pa le tedaj, ako obsojenci pred zadevno
obsodbo še niso bili nikdar kaznovani zaradi
hudodelstva ali pa zaradi kaznjivega dejanja iz
koristoljubja (tatvina, goljufija, poneverba,
draženje, veriženje itd.). Vsi oni, kateri so bi-
li že radi takih kaznivih dejanj obsojeni, ali
pri katerih prisojena kazni presega gori oz-
namenjeno izmero, bodo morali po zmislu da-
nih navodil kazni čimprej nastopiti, ker jim
kazni ravno niso odpuščene.

I **Tužerodci v Ljubljani.** Na podlagi
naredbe poverjenjstva deželne vlade za
notranje zadeve v Ljubljani z dne 31. ma-
ja 1919, Uradni list št. 514, se je na po-
licijskem ravnateljstvu v Ljubljani pri-
javilo 181 strank, ki so pripadniki Nem-
čije, Nemške Avstrije, Ogrske in Turčije,
71 strank, ki so nemške in mažarske na-
rodnosti in pristojne v sedajnem kralje-
stvu Srbov, Hrvatov in Slovencev, pa ne
čez 30 let in 71 strank, odslovljenci iz
javne službe. Ker je še nekaj strank teh
vrst, katere se niso po predpisih te nare-
dbe prijavile, opozarja policijsko ravn-
ateljstvo tem potom na obveznost te pri-
jave, sicer se bo proti njim strogo postopalo.

Repertoar narodnega gledališča.

Drama.

Dne 20. junija, petek: Zaprtó.
Dne 21. junija, sobota: Bajka o volku.
Abon. B 66.
Dne 22. junija, nedelja: Bajka o volku.
Abon. C 66.

Opera.

Dne 20. junija, petek: Zaprtó.
Dne 21. junija, sobota: Madame Butterfly.
Abon. C 64.
Dne 22. junija, nedelja: Jevgenij Onje-
gin. Izven abon.

Po svetu.

s **Srbska epizoda.** Slovaški listi poroča-
jo naslednji resnični dogodek, ko so se bili
spoprijeli rdeči gardisti z 34. leg. polkom v
Komarni: V naših vrstah se je boril mlad vo-
jak, ki se je že od začetka udeleževal bojev
na Slovaškem. Pri naskoku je bil med prvimi.
Ko so naši zajeli tropo rdečih gardistov, je bil
naš Srb skokoma pri nekem gardistu, ki je
pravil, da je Srb. »Kako se moreš boriti proti
Cehom, ki so naši bratje?« mu je očital. Nič
odgovora. »Kako vendar moreš kaj takega

brate moj?« Ujetnik je odgovoril z nasme-
hom: »Idi k nam, dobro plačaj,« ter je po-
kazal pest bankovcev. »Skesaj se in moli!«
je zakričal Srb. Ujetnik je pokleknil. V tem
poči puška. Naš Srb se je vrjel na mrtveca,
ga poljubljil in plakal kakor otrok. Na to se
je zopet zapravljal v najbesnejšo bitko. To epi-
zodo prinašajo listi brez komentarja.

s **Kaj je izgubila Francoska v vojski.** »Ma-
tin« našteva izgube, ki jih ima Francoska v
svetovni vojski. Nemci so svoje dni zasedli
1.839.000 ha najrodovitnejše in najbogatejše
francoske dežele. Iz teh krajev je izginilo v
vojnem času 841.420 goved, 944.570 ovac,
424.370 prašičev, 358.360 konj, 2600 mul, 9100
oslov, 55.150 plugov ter 39.250 drugega go-
spodarskega orodja. Uničenih popolnoma je
bilo 30.526 hiš, deloma porušenih pa 10.541.

s **Mož z dvema srcema.** Francoski listi
poročajo, da so zdravniki dognali pri nekem
zasebnem detektivu, da ima dve srci. To mu
je posebno nagajalo pri hoji navkreber. Res,
čuden slučaj.

s **Francoski pomnik za Ameriko.** Fran-
cozi nameravajo v spomin, da so se Ameri-
kanci udeležili svetovne vojske, zgraditi njim
na čast pomnik ob izlizu reke Gironde. Pro-
sili so že Wilsona, da bi se udeležil slavnosti,
ki se bo vršila, ko se bo pomnik odkril. Spo-
menik bo stal v Point de Grave, odkoder se
je Lafayette v letu 1777. s peščico mladih
Francozov napotil v Ameriko, da bi se ude-
ležil bojev za svobodo na Washingtonovi
strani.

s **Na svetu je več možkih kakor žensk.**
Po novih preračunih je na zemlji 1.700.000.000
ljudi. Od 1.038.000.000 ljudi se je dognalo, da
je med njimi 521.700.000 možkih in 516.300.000
žensk, torej 5.400.000 žensk manj kakor mož-
kih. Potemtakem pride na 1000 možkih le
950 žensk. V več deželah je pa število možkih
še večje, kakor n. pr. v Aziji, Avstraliji. V
Združenih državah je tri in pol milijona več
možkih kakor pa žensk. Le v Evropi in v
Afriki je število žensk večje in sicer pride
na 1000 mož — 1027 žensk. Da se je pa šte-
vilo možkih v vojnem času še zmanjšalo, je
samo na sebi umevno.

s **Kako uničujejo milijone.** Ameriška voj-
ska, ki se nahaja na Francoskem ter se zdaj
pripravlja na povratek, zažiga svoje avtomo-
bile in ostali material. To dela zaradi tega,
ker je francoska vlada zabranila prodajo iz-
strahu, da ne bi bila s tem oškodovana fran-
coska industrija. Na ta način se uničuje ogrom-
na vrednost v plamenih, ki jo Amerika ne
sme prodati, a se ji ne izplača, da bi jo vla-
čila nazaj v Ameriko.

s **Masten madež.** Kapitan Lafontaine pri-
poveduje v svoji knjigi »A travers d'Indie«
(Plon Nourrit Paris 1913) naslednjo anekdo-
to: »Ko je Njeno Veličanstvo Viktorija Bea-
trice leta 1858. nastopila vlado nad Indijo,
je vprašala lorda Stanlaja, kako daleč segajo
meje nove njene države. Lord je velel pri-
nesti karto (mapo) in olje, s katerim je imelo
biti pomazano njeno tedaj še ne nagubano
čelo. Tedaj je kanila kaplja dragocenega
olja na besedo Kalkuta in tako nastali madež
se je širil in širil. »Madame«, je povzel lord,
»tam, kjer madež preneha, so meje države
Vašega slavnega Veličanstva.«

s **Izgube zrakoplovov** v ententinih drža-
vah med vojno so znašale v Zedinjenih drža-
vah 50 odstotkov, v Angliji 36 odstotkov in
v Franciji 31 odstotkov.

s **Črnilo je škodljivo.** Mnogi imajo navado,
da obližejo črnilo s peresa ali pa prste, ki so
od črnila. Črnilo ima v sebi mnogo škodljivih
glivic, ki se jih človek nalezje in zastrupi. Pero
in prste se mora tedaj obrisati s kako drugo
stvarjo, a črnilo po vsaki porabi zatakniti.

s **Zavarovanje proti dežju.** V Londonu
se nahaja nova zavarovalna družba. Oni, ki
gredo v kopališča ali sploh na letovišča, se
zavarujejo proti dežju, ki jim dela škodo na
prikrajanju užitka. Če pada dež več ko dva

krat na teden, tedaj se zniža račun, ki bi ga morali plačati izletniki od 20 do 40 od sto. Gotovo je, da se štedljivi očetje radi zavarujejo proti dežju. To zavarovanje se je že zelo razširilo. V centralni Ameriki so se začela zavarovati gledališka podjetja, ki delajo predstave pod milim nebom. Enako se zavarujejo radi javnih svečanosti v Holandiji in javnih športnih tekem na Angleškem.

s Odkod ime »Spartakus«? Tracijski gladijator Spartacus, ki je došel sedaj do nove slave, je ena najbolj dvomljivih postav iz stare zgodovine. Mommsen ga je imenoval v svoji zgodovini rimskega cesarstva »velikega roparskega glavarja«, s čemur je dobro označil energičnega moža, kojega mogoče plemeniti nameni so bili onemogočeni vsled velike razuzdanosti njegovih pristašev. Sedanjí nemški skrajni socialisti in boljševiki so si izbrali za svoje geslo tega gladijatorja, ki je skušal naščuvati gladijatorje sužnje proti rimskim mogotcem ter se polastiti vrhovne moči. — Tako izvaja neki list. V resnici se je vodja špartakistov v Nemčiji podpisoval pod svoje članke s »Spartakus«; od tega psevdonima so dobili potem ime vsi njegovi pristaši.

Aprovizacija.

a Amerikanska akcija za otroke do 14 let. Novih prijav za otroke do 8. leta mestna aprovizacija več ne sprejema ne za Ljubljano in ne za Vič in Moste, ker je vpisanih že toliko otrok, kolikor je blaga na razpolago. Za to akcijo se je po listih že toliko pisalo in pozivljalo, da bi se vsakdo tekom 14 dni, odkar se vrši zglašovanje (od 27. maja do 11. junija) lahko zglašil. Kdor se pa niti toliko ne pobriga, da bi se tekom 14 dni zglašil, ga tudi aprovizacija ne bode prišla klicati na dom. Na štev. 1200 do 1600 rdečih izkaznic se bode delilo blago po sledečem redu: št. 1200 do 1500 dne 24. junija od 8. do 11. ure, št. 1500 do 1700 dne 24. junija od 2. do 5. ure popoldne.

Pri zamašenju se ne vzame želodec oslabujoče odvajalno sredstvo, marveč »Fellerjevo« želodec okrepujoče milo odvajajoče Rhabarbara »Elza-kroglice«. To rastlinsko naravno želodčno sredstvo odlikovati je pred vsemi črevesju škodljivimi mineralnimi vodami. Uživajo je rade tudi žene in otroci. 6 skatljic pošlje za samo 12.— K. lekarnar E. V. FELLER, Stubica, Elza-trg 245 (Hrvaško). Vedno naj bi bilo v hiši. Istotako izkušeni zanesljivi Fellerjev »Elza-fluid«, 6 dvojnatih ali 2 specialni steklenici 24.— K. Omot in poština se računa posebe ali najceneje. Čim več kdo skupno naroči, temveč prihrani na poštini. (ef)

Ing. dr. MIROSLAV KASAL

oblastveno poverjeni stavbeni inženir.

Specielno stavbno podjetje za betonske, železobetonske in vodne zgradbe v Ljubljani, Hilsnerjeva ul. št. 7.

Izvršuje strokovno:

Naprave za izrabo vodnih sil, vodne žage, elektrarne, betonske in železobetonske jezove, mostove, železobetonska tovarniška poslopja, skladišča, betonske rezervarje železobetonsko oporno zidovje in vse druge betonske in železobetonske konstrukcije. — Prevzema v strokovno izvršitev vse načrte stavbeno inženerske stroke. — Tehniška mnenja. — Zastopstvo strank v tehniških zadevah.

Jaroslav.

Zgodovinski roman.

Ruski spisal J. Šmidt-Melin; preložil Al. Benkovič.

(Dalje.)

»Sam sodi!« odgovori Judita ter izvleče pismo, ki je bilo naslovljeno na Perelesa, njegovega strica. Kurt list razgrne ter čita:

»Dragi prijatelj! Ker si pripravljen ustreči moji želji, Ti še sporočam, da se častnik četrtga dne oglasi pri tebi, spremljan od mojega hlapca in svojega sluga, slabotnega mladega človeka. Veš, da hočem, da odstraniš oba ruska psa. Po izvršenem dejanju dobiš dvesto rubljev. Bodi previden ter si pravočasno preskrbi pomoč!

Grof M.«

Na jasno, brezgubno čelo Kurtovo je legel teman oblak.

»Kakor je videti, tvoj stric razen krčmar-skih opravilja tudi druge posle!« je rekel in Juditi vrnil list. »A kako je pismo prišlo v tvoje roke?«

»Davi,« je pripovedovala deklica, »je prišel k nam mož gnusnega obraza ter ypričo mene oddal ta list s pozdravom iz Varšave. S praznim izgovorom me je stric odstranil iz sobe, ko pa sem se čez eno uro vrnila, sta bila moža še vedno vtopljena v tih razgovor. Ko je bil poslanec odšel, je Pereles pismo vrgel na ognjišče. Gnana od nepremagljive želje sem vzela na skrivnem list, in ko je stric pogledal v ogenj, je bil že skrit v moji obleki.«

»A kdaj,« je vprašal Kurt po daljšem premišljevanju, »kdaj utegne priti častnik?«

»Jutri večer,« mu je odgovorila deklica.

»Zdaj je najina dolžnost, da ga obvarujemo pred morilci! O večernem mraku pridem s svojim slugo k tvojemu oknu, in ti naju spustiš noter. Iz tvoje sobice še o pravem času zločincem skočiva za hrbet.«

»Ali res upaš,« je vprašala Judita v dvomih, »da se vidva in častnik s slugo ubranite sovražnikov?«

»Božja modrost malokdaj zločincem da pravo hrabrost,« je odgovoril Kurt. »Vendar bi bilo dobro, preskrbeti si večjo pomoč. Toda zaman bi bilo, obrniti se na sodišče v H., ker tam so uradniki Poljaki prav posebne vrste. S pomočjo bi odlašali, da bi bilo že prepozno, nazadnje pa bi celo potegnili s sovražniki. Zato se je najboljšo zanašati na lastno moč. Sicer pa te prosim, ne imenuj tistega žida strica. Zdi se mi, da si mi sama povedala, da ti je Perelesova žena umirajoč hotela nekaj povedati, a ji je smrt to zabranila, in da ti je že s hladno roko podala zveženj listov, ki pa ti jih je naglo iztrgal žid.«

»Kako bi to mogla pozabiti?« je odgovorila Judita. »Kolikokrat mi je prišla na misel sumnja, ki si jo ti izrekel. Ker pa sem v svojih rednikih vedno videla svoje roditelje, ali se ti potem more zdeti čudno, da me to, kar sem odkrila, navdaja z odporom in bolestjo?«

Zdaj so se oglašili oprezni koraki in takoj nato se je pokazala postava poljskega žida. Imel je ponošen okrogel klobuk, pod njim pa shujšano, žolto obličje s krivim nosom in tankimi ustnicami.

»Šolem alleichem, milostivi gospod grof!« je izpregovoril z nosljajočim glasom. »Kakšno je vreme! In vendar je vaša Jasnost blagovodila moj borni dom počastiti s svojim obiskom!«

»Seveda,« je rekel Kurt nato, »hotel sem zopet enkrat videti, kaj delata vi in vaša varovanka. Ravno sem hotel oditi, a v gozdu baje ni varno pred razbojniki. Ali vi ničesar niste slišali o tem?«

»Nič nisem slišal o kakih tolovajih,« je

rekel žid. »Ko bi bil gospod grof starejši, bi tudi vedel, da se mnogo govori, kar ni res. Pravični Bog! Toliko let že živim tukaj, pa še nikdar nisem slišal o kakem zločincu ali celo ubijalcu.«

»Potem je pa prav,« je odgovoril Kurt. »Zdaj pa ostanite zdravi vi in vaša varovanka. Jutri moram odpotovati za nekaj dni. Ko se vrnem se zopet oglašim pri vas.«

Žid se je ponižno priklonil noter do tal. Kurt je zažvižgal in sluga je pripeljal osedlanega konja. Se pozdravil jih je in odšel.

VIII.

Po gozdu, ki je nam že znan, so jahali trije jezdeci. Bil je Jaroslav z dvema spremljevalcema. Živo so izpodbadali konje, da bi ušli bližajoči se nevihti ter prišli do krčme, ki jo je bil popisal hlapec grofa Mičalskega.

Reže se jih je sprejel Pereles ter se ponižno klanjal pri vhodu. Zunajnost raztrganega, umazanega žida kakor tudi borne krčme ni bila posebno vabljiva za trudne popotnike. Toda nič ni pomagalo, in Jaroslav, ki je komaj skrival nezadovoljnost, je stopil v ubožno gostilno. Edina oprava so bile polomljene klopi in grobo oblesana miza.

»Pozdravljeni, lepo pozdravljeni med nami ubogimi ljudmi!« je žid pozdravljal goste. »Ne morem pomagati, a priprosta postelja vam bo vendar priležnejša, nego slabo vreme zunaj.«

»Mi vojaki nismo izbirčni,« je rekel Jaroslav v svoji navadni vljudnosti. »Ako daste meni in mojima spremljevalcema le slamnjake in kaj malega jesti, potem bo našim zahtevam za danes ustrezno.«

Snel je čepico ter se oziral po sobi v kateri prebivati bi pač ne prišlo na misel poštenemu človeku. Zdajci mu je oko obstalo na Juditi.

Čudno iznenaden je vprašal žida:

»Ali je ta krasna devotka vaša hči?«

»Nikakor ne, lepi moj gospod častnik,« je odgovoril žid. »Z ženo sem imel samo dva sina, ki sta zgoda jodšila v nebeško kraljestvo. To je sirota, ki sem jo dobil leto staro ter jo vzgajal kot svojo.«

»Zelo ste srečni,« je rekel Jaroslav, »da je vaši starosti vzklila ta redka cvetica. Zdaj pa se pobrinite za kosilo. Od zgodnjega jutra nisem jedel ničesar, in glad, ktkor je znano, je najboljši kruh. Dosti ne bom zbiral med tistim, kar mi ponudite.«

Kmalu je Judita postavila na mizo meso, kruh in krompir. Jaroslav se je pridno lotil jela, nato pa je Perelesu in njega varovanki želel lahko noč.

Tudi Judita je na židovo željo šla spat. Previdno je zaprla vrata in natihem odprla okno, ki je gledalo na dvorišče.

Povsod grobna tiho!

Ure so potekale v mučni napetosti. Polnoč je že bila in še nič. Zdaj se je slišalo, kakor bi se odpirala vrata spredaj pred hišo. Morda pa si je razpaljena domišljija predstavljala te glasove?

Nekaj minut mučne negotovosti.

(Dalje.)

Širite »Večerni list«!

Izdajatelj konsorci »Večernega lista«.

Odgovorni urednik Viktor Čenčič.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.